Quelle: https://manuscripta.at/?ID=31239
Copyright: CC BY 4.0 <img src="https://manuscripta.at/styles/icon_cc_by.png"> Kontakt: Stift Stams   <img src="https://manuscripta.at/styles/universitaets-landesbibliothek-tirol.png" height="48">   <img src="https://manuscripta.at/styles/BMKOES_Logo.svg" height="48">   <img src="https://manuscripta.at/styles/EUnion_POS1.jpg" height="48">

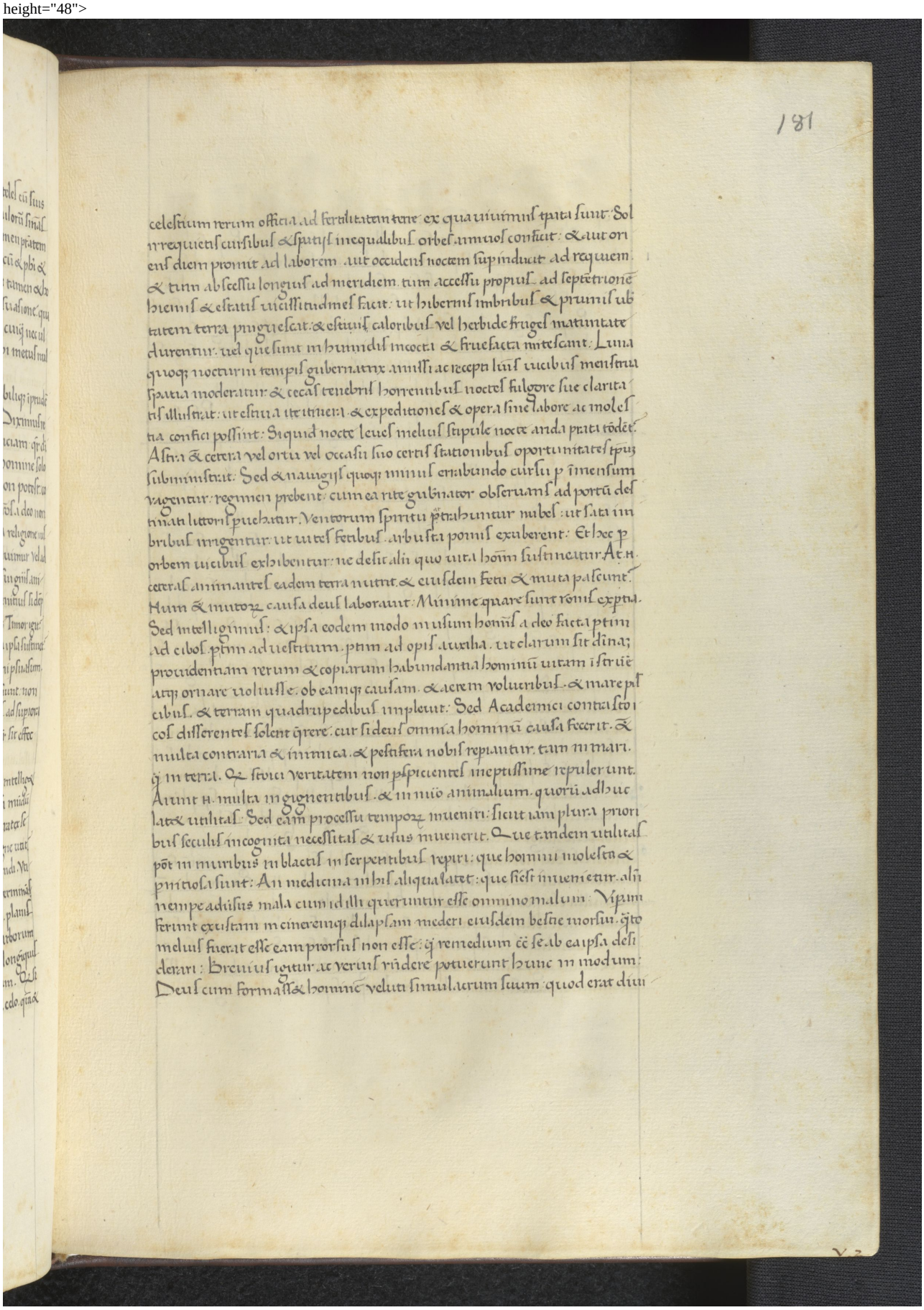

181

celestium rerum officia ad fertilitatem terre ex qua uiuimus tpia sunt. Sol
irrequietis cursibus & spatijs inequalibus orbem annuos conficit. & aut ori
ens diem promit ad laborem. aut occidens noctem supinducit ad requiem.
& tum absessu longius ad meridiem. tum accessu propius ad septentrione
hiemis & estatis uicissitudines facit. ut hibernis imbribus & primis ub
tatem terra pinguescat. & estiuis caloribus uel herbide fruges maturitate
durentur. uel que sunt in humidis nocetia & fruefacta mitescant. Luna
quoq; nocturnis temporis gubernatrix amissi ac recepti lucis uicibus menstrua
spatia moderatur. & cecas tenebras horrentibus noctes fulgore sue claritа
tis illustrat. ut etiam uiatores & expeditiones & opera sine labore ac moles
tia confici possint. Siquid nocte leues meliusq; stipule nocte anda pratis ꝺẽẽt.
Astra & cetera uel ortu uel occasu suo certis stationibus oportunitates tpus
subministrant. Sed & nautis quoq; minus errabundo cursu p̃ mensum
uagentur. regimen prebent. cum ea rite gubinator obseruans ad portũ des
tinatam littoris perueniat. Ventorum spiritu p̃trahuntur nubes. ut satis im
bribus irrigentur. ut uites fetibus. arbusta pomis exuberent. Et hec p
orbem uicibus exhibentur. ne desit alii quo uita hom̃ sustineatur. At ea
cetera animantes eadem terra nutrit. & eiusdem fetu & muta pascunt.
Hum & inutor causa deus laborauit. Minime quare sunt rõnis expti.
Sed intelligimus. ipsa eodem modo nr̃m hom̃ a deo facta ꝓ tim
ad cibos. ꝓ tim ad uestitum. ꝓ tim ad opis auxilia. ut clarum sit diuinã
prouidentiam rerum & copiarum habundantia hominũ uitam instruẽ
tq; ornare uoluisse. ob eamq; causam. & aerem uolucribus. & mare pis
cibus. & terram quadrupedibus impleuit. Sed Academici contrasto
res dissentes solent q̃rere. cur si deus omnia hominũ causa fecerit. &
multa contraria & inimica. & pestifera nobis repiantur. tam in mari.
q̃ in terra. q̃ stoici ueritatem non p̃spicientes ineptissime repulerunt.
Aiunt n. multa ingenientibus. & in nr̃o animalium. quorũ adhuc
late utilitas. Sed eam processu temporũ inueniri. sicut iam plura priori
bus seculis incognita necessitas & usus inuenerit. Que tandem utilitas
põt in muribus in blattis in serpentibus. repiri: que hominu molestia &
pnitiosa sunt: An medicina in his aliqua latet: que sicut inuenietur. ali
nempe aduersus mala cum id illi quierunt esse omnino malum. Vipam
ferunt exustam in cinerem q̃ dilapsam mederi eiusdem bestie morsui. q̃to
melius fuerat esse eam prorsus non esse: q̃ remedium ee se ab ea ipsa desi
derari: Breuius igitur ac uerius rũdere potuerunt hunc in modum:
Deus cum formasset hominẽ uelut simulacrum suum quod erat diu